

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29.09.2000, sp. zn. 20 Co 334/2000, ECLI:CZ:KSHK:2000:20.CO.334.2000.1

Číslo: 65/2001

Právní věta:

Správce konkursní podstaty nemá naléhavý právní zájem na určení vlastnického práva úpadce k nemovitostem (§ 80 písm. c/ o. s. ř.). Má-li za to, že úpadce je vlastníkem nemovitostí, sepiše je do konkursní podstaty.

Soud: Krajský soud v Hradci Králové

Datum rozhodnutí: 29.09.2000

Spisová značka: 20 Co 334/2000

Číslo rozhodnutí: 65

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Konkurs

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

O k r e s n í s o u d v Chrudimi připustil usnesením ze dne 23. 5. 2000 přistoupení M. F. do řízení jako druhého žalovaného (výrok pod bodem I.). Dále zamítl návrh žalobkyně na vydání předběžného opatření, jímž se domáhala, aby druhému žalovanému bylo zakázáno převést na jiného, zatížit zástavou či věcným břemenem, nebo zastavět pozemek parc. č. 1700/26 a pozemky vedené ve zjednodušené evidenci původního pozemkového katastru č. 1652/1, 1652/2, 1655/7, vše v katastrálním území Ch., které jsou zapsány na LV č. 2154 u Katastrálního úřadu v Ch. (výrok pod bodem II.). Současně zastavil řízení o vydání uvedeného předběžného opatření vůči prvnímu žalovanému (výrok pod bodem III.). Uvedl, že žalobkyně neuvedla žádné konkrétní skutečnosti, na základě nichž by bylo možné uzavřít, že druhý žalovaný činí kroky, kterými by ohrozil případný výkon rozhodnutí a bylo by třeba jeho poměry dle § 102 o. s. ř. zatímně upravit. Zdůraznil, že pro případ, že by žalobkyně byla v řízení úspěšná, byly by i úkony druhého žalovaného s nemovitostmi absolutně neplatné, neboť tento by nebyl vlastníkem uvedených nemovitostí.

Proti tomuto usnesení podala včas odvolání žalobkyně, přičemž jím brojila výlučně proti výroku pod bodem II., jímž byl zamítnut její návrh na vydání předběžného opatření proti druhému žalovanému. Namítala, že důvody pro vydání předběžného opatření tu jsou, neboť je třeba zatímně upravit poměry účastníků. Uvedla, že první žalovaný vyvinul enormní úsilí zašantročit majetek společnosti NTC, a. s.,

Ch. (dále jen úpadce) v mnohamilionové hodnotě, tím sebe zvýhodnit a poškodit věřitele. Transakce převodu pozemků, které jsou předmětem tohoto sporu, je pouze jednou částí této snahy. Poukazovala na to, že úpadce postupně v procinci 1997 a v první polovině roku 1998 převedl reálný majetek společnosti, tj. vše kromě nedobytných pohledávek, na prvního žalovaného, jehož jednatelem a společníky jsou osoby totožné jako společníci úpadce (L. Š. a H. Č.). Uvedla, že u pozemků, jež jsou předmětem tohoto sporu, došlo k převodu na prvního žalovaného za cenu, která byla 3,5 násobně nižší, než hodnota dle znaleckého posudku a tato cena nebyla úpadci nikdy zaplacená. Ke dni prohlášení konkursu tak v majetku úpadce nezbylo prakticky nic. Tvrdila, že z prvního žalovaného byl veškerý majetek urychleně a cíleně převeden na další fyzické či právnické osoby. Uvedla, že například pozemky, jež jsou předmětem žaloby, byly v jediném dnu, kdy nebyly na katastru nemovitostí blokovány předběžným opatřením, převedeny na J. D., který je pak znovu převedl na druhého žalovaného. Vyslovila podezření, že osoby, na něž je majetek převáděn, jsou zřejmě přátelé L. Š. Zdůraznila, že pokud předběžné opatření nebude vydáno, budou pozemky nadále převáděny, čímž bude její pozice a zejména možnost uspokojení věřitelů ztěžována, neboť bude nucena stále měnit účastníky řízení, zjišťovat je a vyhledávat. Požadovala, aby bylo usnesení okresního soudu v napadeném výroku změněno tak, že předběžné opatření bude vydáno.

Druhý žalovaný se k odvolání žalobkyně nevyjádřil.

K r a j s k ý s o u d v Hradci Králové z podnětu odvolání přezkoumal napadené usnesení včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně není důvodné. Odvolací soud proto napadené rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

Z odůvodnění:

Předpokladem pro nařízení předběžného opatření podle ustanovení § 102 o. s. ř. je jednak osvědčení nároku a jednak osvědčení naléhavosti zatímní úpravy poměrů (u případů první skupiny) či osvědčení pravděpodobnosti ohrožení výkonu rozhodnutí (u případů druhé skupiny). Pro osvědčení nároku je nezbytné osvědčit ty nejzákladnější skutečnosti, aby bylo možné posoudit, zda tu může být nárok, jehož předběžnou úpravu si okolnosti vyžadují. V souzené věci se žalobkyně domáhá určení vlastnictví k nemovitostem. Jde o žalobu určovací ve smyslu § 80 písm. c) o. s. ř. Základním procesním předpokladem úspěšnosti takové žaloby je tvrzení a prokázání naléhavého právního zájmu na požadovaném určení. Podmínkou pro to, aby v takovémto řízení mohlo být nařízeno předběžné opatření je tedy alespoň osvědčení naléhavého právního zájmu na požadovaném určení.

Žalobkyně v tomto řízení začala tvrdit naléhavý právní zájem na určení až v podání, jež označila jako vyjádření, návrh na přistoupení dalšího účastníka a upřesnění návrhu na předběžné opatření (který byl u okresního soudu podán dne 31. 1. 2000). Naléhavý právní zájem na požadovaném určení spatřovala v dosažení zápisu vlastnického práva k nemovitostem na úpadce v katastru nemovitostí. Při posuzování otázky existence naléhavého právního zájmu na určení vlastnického práva je třeba vzít v úvahu, že žalobkyně vystupuje jako správce konkursní podstaty, jehož majetek se, podle jejího tvrzení, tímto způsobem snaží zabezpečit. Postup správce konkursní podstaty při zjišťování a zajišťování majetku patřícího do podstaty má zvláštní právní režim, upravený zákonem č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů.

Základním podkladem pro zpeněžení podstaty je soupis podstaty, který provádí správce podstaty. Soupis může být i dodatečně rozšířen (§ 18 zákona o konkursu a vyrovnání). Soupis musí zachytit celý rozsah konkursní podstaty a správce do něj zahrne i všechny pochybné případy spolu s poznámkou o důvodech pochybností. Správce do soupisu v zásadě zahrne každou věc a právo, o nichž je přesvědčen, že do podstaty náleží. Pokud je do podstaty zahrnuta věc, k níž uplatňuje právo třetí osoba, soud této třetí osobě uloží, aby ve stanovené lhůtě podala proti správci vylučovací (excindační) žalobu. Není-li vylučovací žaloba včas podána, má se za to, že věc patří do konkursní

podstaty (§ 19 odst. 2 zákona o konkursu a vyrovnání). Jestliže správce oznámí příslušnému katastrálnímu úřadu, že sepsal do konkursní podstaty nemovitosti ve vlastnictví osob odlišných od úpadce, nesmí katastrální úřad povolit zápis změn vlastnických práv k nemovitostem na základě právních úklonů, které učinila jiná osoba než správce. Soupis majetku podstaty představuje titul, kterým správce konkursní podstaty dokládá, že je oprávněn se sepsaným majetkem při jeho zpeněžení nakládat. Uvedená zásada dnes jednoznačně vyplývá z ustanovení § 18 odst. 2 a 3 zákona o konkursu a vyrovnání, ve znění po novele, provedené zákonem č. 105/2000 Sb., účinné od 1. 5. 2000. Tato zásada však již byla akceptována i před uvedenou novelou neboť soudní praxe k ní dospívala výkladem (viz stanovisko Nejvyššího soudu ČR, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. R 52/1998).

Ze shora uvedeného vyplývá, že pro zajištění majetku úpadce za účelem jeho budoucího zpeněžení není třeba, aby u nemovitých věcí, o nichž je správce přesvědčen, že náleží do podstaty, byl v katastru nemovitostí zapsán jako vlastník úpadce. Titulem pro nakládání s majetkem úpadce, včetně nemovitostí, je soupis majetku. Je-li určitá nemovitost sepsána v soupisu majetku, pak při zpeněžení majetku je dostatečným podkladem pro zápis vlastnického práva v katastru nemovitostí na další subjekt právě soupis majetku. není proto nezbytné, aby byl úpadce jako vlastník nemovitosti v katastru nemovitostí zapsán. Z tohoto hlediska pak žalobkyně nemá naléhavý právní zájem na určení existence vlastnického práva, neboť pro zpeněžení majetku úpadce nemusí být úpadce zapsán jako vlastník nemovitostí v katastru nemovitostí.

Jelikož žalobkyně neosvědčením naléhavého právního zájmu na požadovaném určení neosvědčila nárok, nesplnila jeden z předpokladů pro nařízení předběžného opatření, proto musel být její návrh zamítnut. Z toho důvodu odvolací soud napadené usnesení okresního soudu jako věcně správné potvrdil dle § 219 o. s. ř., když vycházel ze shora uvedených závěrů.